LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA
ALp 2043

MŪSŲ PASTOGĖ

XXXIX metai Australian Lithuanian Weekly Registered by Australia Post publication NO NBH 0696 Kaina - Price $1 26.9.1988 Nr.38 (2062)

VARŠUVA

Lenkijos vyriausybė, komunistų atstovų parlamente užpulta dėl nesugebėjimo išvesti kraštą iš ekonominės krizės, buvo priversta atsistatydinti. Ministras pirmininkas Zbignev Messner, stovėjęs vyriausybės priekyje nuo 1985 metų, buvo specifiniai kaltinamas leidęs kilti algoms bei nesugebėjęs išlaikyti visuomenės pasitikėjimo. Tai privedė prie Solidarumo šalininkų streikų. Parlamentas priėmė Messnerio atsistatydinimą 359 balsais prieš dieną, tačiau paprašė vyriausybę pasilikti pareigose iki naujos vyriausybės sudarymo spalio mėnesį.

MASKVA

Sovietų vyriausybė paskelbė, kad demonstrantai bus baudžiami didelėmis piniginėmis baudomis, o demonstracijų organizatoriai gali būti baudžiami darbo stovyklos baudomis, šias žinias praneša 1988.9.20 dienos Sydnejaus "The Daily Telegraph".

VILNIUS

"Tiesa" išspausdino pasikalbėjimą su Lietuvos karinio komisariato politinio skyriaus viršininku K. Golubevu, apie kareivius grįžtančius iš Afganistano.

K. Golubevas pasakė, kad kovose dalyvavo daugiau kaip du tūkstančiai lietuvių. Iš jų 81 negrįžo, 91 buvo sužeistas, 36 tapo invalidais.

•

Rugpjūčio 12 dieną Vilniuje mirė profesorius, muzikas, dirigentas, pedagogas Jurgis Fledžinskas.

Gimęs 1924 metais balandžio 27 dieną Šiaulių apskrityje, žymaus kooperatininko Jono Fledžinsko šeimoje, Jurgis Fledžinskas 1949 metais baigė Lietuvos valstybinę konservatoriją, ir liko joje dėstyti. Nuo 1946 metų jis grojo Lietuvos styginiame kvartete ir su šiuo orkestru koncertavo daugelyje užsienio kraštų. Jis laikomas lietuviško alto mokyklos kūrėju ir puoselėtoju. Palaidotas Vilniaus rajono Antavilių kapinėse.

•

Australijos parlamento narių delegacija viešėjusi Sovietų Sąjungoje, rugpjūčio mėnesio pradžioje lankėsi Lietuvoje. Svečiai susitiko su Lietuvos aukščiausios tarybos deputatais, susipažino su Vilniaus ir Kauno istorinėmis vietomis, pabuvojo Elektrėnuose ir Rumšiškėse.

•

Maskvos "Pravda" paskelbė savo nuolatinio Vilniaus korespondento D. Šniuko, Lietuvos sostinėje atidarytą lietuvių išeivių dailininkų kūrinių parodą.

Į "Tėviškės" draugijos ir Lietuvos dailininkų sąjungos kvietimą atsiliepė penkiasdešimt penki dailininkai: skulptoriai, grafikai bei keramikai gyvenantys JAV, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Australijoje ir kai kuriuose Europos kraštuose, atsiųsdami savo kūrinius. "Pravdos" korespondentas sako, kad dabartinė paroda yra "perestroikos" ir "glasnost" eilinis laimėjimas. Išstatytieji darbai liudija: kur dailininkas begyventų, kokių estetinių srovių įtakoje jis bebūtų, savo pasaulėžiūra jis lieka lietuviu.

•

Dėl prekių trūkumo, Lietuvoje įvesti talonai ne tik cukrui, bet ir kitoms prekėms. Norintieji nusipirkti baldų, šaldytuvą, televizorių, ar kitų pirmo reikalingumo prekių, turi iš savo darbovietės gauti talonų. Žmogus, norįs nusipirkti dulkių siurblį, turi gauti talonų iš darbovietės ir laukti kelis metus, kol prekė atsiras parduotuvėje. Sakoma, kad žmonės ko nors laukdami ilgiau gyvena.

PANEVĖŽYS

Amerikos lietuvis Vladas Raskas - Rasčiauskas, Amerikos "Travel Service" prezidentas, kartu su profesoriumi Jonu Gintautu, padovanojo Panevėžio kūdikių namams vaistų ir medikamentų daugiau kaip už tūkstantį dolerių. V. Raskas Panevėžį giliai saugo savo širdyje - jis tame mieste gimė.

KAUNAS

Rugpjūčio 8 dieną, po trijų mėnesių gydymosi Portlande, JAV, į Lietuvą grįžo Kauno "Žalgirio" krepšininkas Arvydas Sabonis su savo gydytoju K. Vitkum.

Liudvikas Pocius. Derliaus nuėmimo pabaigtuvės.

VIEŠUMO ISTORINEI TIESAI

Šiandien kaskart labiau suprantame, kad mūsų visuomenės persitvarkymas bus sėkmingas tiek, kiek bus įveiktas stalinizmas, brežnevizmas bei jų padariniai. Aiškėja, kad stalinizmas - tai, visų pirma, pamintas teisėtumas, paniekintas socialinis teisingumas. Sužinome vis naujų faktų, liudijančių, kad, pamynus teisėtumą, buvo suardytas ir šalies visuomeninis gyvenimas - represuojami, deportuojami žmonės ir ištisos tautos, įgyvendinami visuomenei žalingi ekonominiai projektai, žlugdoma kultūra. Tam pateisinti buvo kuriami ideologiniai mitai apie aštrėjančią klasių kovą, naudojamasi demagogija, melu.

Stalinistinė šalies vidaus politika šiandien ne tik vertinama neigiamai, bet daugeliu atvejų kvalifikuojama kaip nusikalstama. Kyla klausimas, kaip vertinti stalinistinę užsienio politiką? Ar joje nebuvo naudojami tie patys, kaip vidaus politikoje, neteisėtumo, smurto, demagogijos ir melo metodai? Juoba, kad užsienio politiką tiesiogiai vykdė tokios susikompromitavusios asmenybės, kaip Molotovas, A. Višinskis ir kiti. Konkrečiai, kyla klausimas dėl Vokietijos - TSRS nepuolimo sutarties, pasirašytos 1939 metais rugpjūčio mėnesio 23 dieną ir Vokietijos - TSRS sienų ir draugystės sutarties pasirašytos tų pačių metų rugsėjo mėnesio 28 dieną sąryšio su Antrojo Pasaulinio karo pradžia ir Pabaltijo valstybių įėjimo į TSRS sudėtį aplinkybėmis. Šių sutarčių tekstai yra skelbti ir prieinami, tačiau kyla klausimas dėl tuomet pasirašytų slaptų protokolų, paveikusių Pabaltijo valstybių, taip pat Lenkijos likimą. Apie šiuos protokolus rašo užsienio mokslinė literatūra, enciklopedijos.

Pilietiškai sąmoningėjančios ir brėstančios visuomenės nepatenkina šio klausimo nutylėjimas, vengimas aiškiai į jį atsakyti, tvirtinimai esą nerasti protokolo originalai. Visuomenės nepatenkina ir politinės padėties Lietuvoje 1939 - 1940 metų pseudomokslinės koncepcijos. Nutylėjimas ir viešumo vengimas šiais klausimais palaiko prasimanymus, gandus, pilietinį pasyvumą, silpnina pasitikėjimą viešumu ir demokratija. Tai neduoda nieko kito, be pilietinės, ideologinės, moralinės žalos. Minėtos sutartys yra tarptautinės svarbos aktai, būtina apie jas kalbėti viešai, šiuolaikinės tarptautinės visuomeninės minties kontekste. Visiškas viešumas dėl šių sutarčių yra būtinas, siekiant objektyviai nušviesti stalinizmo nusikaltimus Lietuvoje, pagerbti stalinizmo aukas. Visuomenė laukia viešumo ir objektyvumo.

Bronius Kuzmickas
profesorius, filosofijos daktaras

(Sąjūdžio Žinios)

SAJŪDIS

LIETUVIŲ DIENOSE JŪSŲ LAUKIA:

LIETUVIŠKA DAINA, ŠOKIS, ŽODIS IR SPORTAS

KRAŠTO VALDYBOS PIRMININKĖS D. BALTUTIENĖS PRANEŠIMAS

Rugsėjo mėnesio 4 dieną Melbourno Lietuvių namuose įvyko Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkės Danutės Baltutienės pranešimas apie praėjusį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Kultūros kongresą, Seimo narių suvažiavimą Kanadoje ir pabaigoje apie kelionės Lietuvoje įspūdžius.

Prieš pradėdama savo pranešimą pirmininkė pateikė informacijas apie neseniai Melbourne įvykusį simpoziumą, kuris buvo suruoštas Viktorijos Pavergtų Tautų Tarybos dėl artėjančio karo nusikaltėlių įstatymo pakeitimo senate. Simpoziume dalyvavo daug žymių asmenų, jų tarpe: "Age" etninis reporteris dr. Anthony Endrey Q.C., Robert Manne, politinių mokslų dėstytojas La Trobe universitete, dr. Colin Rubinstein, politinių mokslų dėstytojas Monash universitete, Tom Sherman, Federal Attornery Ge. Department sekretoriaus pavaduotojas ir dr. Ian C. F. Spry, Q.C. advokatas iš Melbourno. Simpoziumas praėjo darniai, buvo daug karštų diskusijų, pasisakyta "už" ir "prieš" įatatymo pakeitimą ir priėmimą. Viktorijos Pavergtų Tautų Taryba ėmėsi iniciatyvos pasiųsti delegaciją į Canberrą su tikslu susisiekti su parlamentarais, senatoriais ir stengtis jiems išaiškinti bei įtikinti apie artėjančią bylos eigą senate. Delegacija Canberroje praleido tris dienas ir matėsi net su trisdešimt penkiais parlamento nariais ir senatoriais. Šiuo svarbiu klausimu platų ir išsamų pranešimą padarė Krašto valdybos narys A. Vaitiekūnas. Tikėkime, kad jis bus atspausdintas mūsų spaudoje.

Kiekvienais metais, taip pat ir šiais Canberroje Baltų Taryba suruošė susitikimą su parlamento nariais, senatoriais, opozicijos ir vyriausybės vadais, kuriame aptartos mūsų aktualijos. Ypatingai tos, kuriose kalbama apie karo nusikaltėlių bylą. Tartasi, gauta daug pritarimo, bet taip pat ir abejingumo. Vakarienės metu kalbas pasakė ministras pirmininkas R. Hawke, liberalų pirmininkas J. Howard ir National partijos pirmininkas Ian Sinclair.

Toliau pirmininkė gan plačiai informavo apie praėjusį Kultūros kongresą, kuriam vadovavo talentinga pirmininkė M. Lenkauskienė. Kongrese savo darbais ir idėjomis glaudžiai bendradarbiavo mūsų kultūrininkai, mokslininkai, rašytojai, žurnalistai, poetai bei teatralai. Literatūriniams reikalams vadovavo J. Šilbajoris. Kalbėjo rašytojai Jonynas, Nagys ir Mockūnas. Buvo iškelta mintis spausdinti knygas Lietuvoje, tačiau šis klausimas šiuo metu yra problematinis. Pats pagrindinis kongreso tikslas yra įvertinti kultūrinį darbą ir išsiaiškinti išeivijos kamieno kultūrinius suartėjimus su mūsų broliais ir sesėmis Lietuvoje. Kongresas suruošė simpoziumą, kuriam vadovavo I. Lukoševičienė. Pagrindinė simpoziumo tema – lietuviška šeima ir jos stiprybė, vaikų auklėjimas lietuviškoje dvasioje, lietuvių kalbos mokėjimas ir naudojimas. Daug dėmesio buvo kreipiama į jaunas lietuviškas šeimas.

Kanadiečiai gražiai pasiruošė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo narių suvažiavimui. Viskas ėjo sklandžiai. Australijos atstovai Seime aktyviai dalyvavo pranešimuose ir diskusijose. Kalbėjo buvęs VI– tojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso pirmininkas H. Antanaitis apie pavykusį kongresą ir nemažą finansinį likutį. Seimui buvo pristatytas naujas disidentas dr. A. Statkevičius, kuris skaitė įdomią paskaitą "Kultūra ir tautinė laisvė". Ateityje jis žada glaudžiai bendradarbiauti su profesorium V. Skuodžiu.

Seime buvo paliestos svarbios švietimo problemos, apie kurias referavo B. Jasaitienė. Vėl buvo akcentuojamas lietuvybės išlaikymas – lietuviška šeima. Reikšmingą pranešimą padarė Vasario 16 gimnazijos direktorius A. Šmitas. Profesorius B. Vaškelis pasidžiaugė lituanistine katedra Čikagoje. Dr. S. Girnius savo kalboje apibūdino šiandieninę Lietuvą ir jos kovą už laisvę ir naują antikomunistinę veiklą, ypatingai apie būtiną mokyklų reformą. Apie dabartinę padėtį Lietuvoje daug pasisakė mūsų Informacinio Skyriaus Vašingtone direktoriai G. Damušytė ir V. Nakas, raginę pagal galimybes Teletex naudotis visoms Krašto valdyboms, kadangi šiandieninės žinios visos labai svarbios, jeigu perduodamos laiku. Apgailestavo dėl vis dar nesibaigiančių nesklandumų su VLIKU. Juk mūsų patriotiški siekiai yra vienodi, nejaugi mes negalime rasti bendros, daugiau mus jungiančios kalbos. Ragino jau dabar pradėti ruoštis kitais metais atžymėti 50 metų gėdingą Molotovo – Ribbentropo sutartį masinėmis demonstracijomis Vašingtone, visoje išeivijoje ir, žinoma, Lietuvoje. Krašto valdybos pirmininkės pranešimą papildė Melbourno Apylinkės valdybos pirmininkas K. Lynikas paskelbdamas rezoliuciją – memorandumą iškeltą Australijos delegacijos: 1. Lietuvos valstybė turėtų tuojau būti atskirta nuo Sovietų Sąjungos. 2. Visi tremtiniai bei politiniai kaliniai tuojau būtų paleisti ir grąžinti Lietuvon. 3. Visi nusikaltėliai prieš lietuvių tautą būtų traukiami atsakomybėn. 4. Kare dalyvavusios valstybės Lietuvai turėtų užmokėti visus nuostolius. Šioji rezoliucija buvo pavesta toliau svarstyti naujai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai.

"Seimui pasibaigus, mano kelionė į Lietuvą buvo gan varginga, kadangi iš Varšuvos į Vilnių važiavau traukiniu. Gorbačiovo "perestroika" atvėrė daug galimybių ir vilčių daugeliui organizacijų išeiti į viešumą, kurios anksčiau veikė pogrindyje. Savaitiniai laikraščiai, kaip "Literatūra ir Menas", "Gimtasis Kraštas" pradėjo spausdinti tokius straipsnius, už kuriuos anksčiau grėstų kalėjimas. Visi kaltina Staliną ir jo nežmoniškus nusikaltimus žmonijai, tam vadovauja naujasis Persitvarkymo sąjūdis. Iškilo Laisvės Lyga, kuri reikalauja daugiau laisvės, savarankiškumo, mokyklų reformos, religinės laisvės, grąžinti uždarytas bažnyčias, lietuvių kalbą pripažinti valstybine kalba. Demonstracijos Vingio parke ir prie šv. Onos bažnyčios subūrė tūkstantines minias, pasakyta daug kalbų, kurių metu plevėsavo mūsų trispalvės ir buvo giedama mūsų tautinė giesmė - mūsų Himnas. Kiekviena diena atnešdavo įvairiausių naujienų. Lietuva atgijo dvasiniai, bet ekonominė padėtis nepagerėjo.

Turėjau audienciją su A. Dudaičiu ir A. Laukaičiu pas mūsų kardinolą Vincentą Sladkevičių. Susidarėme įspūdį, kad kardinolas daug iškentėjęs, labai draugiškas, kuklus, santūrus ir turintis daug vilties ateičiai, įteikėme jam kuklią dovanėlę.

Aplankiau Vilniaus universiteto bibliotekininkę B. Butkevičienę, kuri labai dėkojo už atsiųstas įvairias mokslo knygas. Taip pat turėjau įdomų pasikalbėjimą su Tarybinės Kultūros Fondo pirmininko pavaduotoju G. Tarvydu (fondo pirmininkas Kudaba šiuo metu keliauja po Ameriką). Pasimatymo tikslas buvo gauti įvairių tautodailės eksponatų rengiamam etniniam muziejui Canberroje. G. Tarvydas pažadėjo padėti, bet prašė įteikti formalų pareiškimą. Iš tolimesnio pasikalbėjimo susidariau įspūdį, kad kultūros fondui labai trūksta: dailininkams dažų, skulptoriams kaltukų ir ypatingai trūksta popieriaus. Kultūros Fondas rūpinasi paminklų statymu, restauracija, Rasų kapų priežiūra, Čiurlionio draugijos rėmimu. Šiuo metu Kultūros Fondas priklauso Maskvai, bet daromi žygiai, atsiradus pakankamai lėšų, tapti savarankiškais.

Laikas Lietuvoje prabėgo labai greitai. Su įvairiais pergyvenimais aplankiau Klaipėdą, Palangą ir Šventosios uostą bei Trakus, gaila laikas baigėsi, reikėjo greitai atsisveikinti ir pasakyti ne " Su Dievu", bet "Iki pasimatymo".

R. Š.

MASKVA, VAŠINGTONAS IR MES

Kad Gorbačiovas tikrai nori išgelbėti Rusiją ir komunistinę diktatūrą nuo artėjančios katastrofos, nėra ko abejoti. Kokie yra jo užsienio politikos planai, galima tik spėlioti. Teisingai apie tai pasisakė ponia M. Thatcher, kad iš Gorbačiovo reikią tikėtis ko geriausio ir būti pasiruošusiam sulaukti ko blogiausio. Dauguma stebėtojų galvoja, kad Gorbačiovas norėtų, jei galėtų, apgauti Vakarus pagal Lenino nurodymus: įtikinti juos, kad Maskva nori vien taikaus sugyvenimo, gauti iš jų paramą reikalingą rusų imperijos sustiprinimui, privilioti Vokietiją išstoti iš Atlanto pakto grupės ir amerikiečius atitraukti savo kariuomenę iš Europos, turint aiškią karinės jėgos persvarą savo pusėje, okupuoti visą Europą, kada Anglija ir Prancūzija būtų jau sunaikinusios savo, kad ir nedidelius, atominių ginklų arsenalus.

Reikia pripažinti, kad Gorbačiovas per gana trumpą laiką palenkė Vakarų pasaulį į savo pusę. Visi jam linki pasisekimo, jaučia lyg ir pareigą kiek galint jam padėti. Prie Vakarų palankumo rodymo Gorbačiovui, tuo pačiu ir Maskvai pastangų, reikėtų priskaityti ir Pabaltijo valstybių laisvės klausimo laikymą stalčiuje, o ne ant konferencijų stalo. Trečios – ketvirtos eilės pareigūnų, kartais ir paties Reagano, raminantys žodžiai, kad neva tai Šiaurės Amerika mus užstoja, kadangi ji nepripažįsta mūsų kraštų okupacijos – praktiškos reikšmės daug neturi. Nei Gorbačiovui, nei jo pirmtakams niekas iš Vakarų iki šiol formaliai neiškėlė Pabaltijo valstybių klausimo. Niekas viešai nepasisakė dėl Ribbentropo – Molotovo Pakto paskelbimo negaliojančiu. Niekas nežada pasakyti Maskvai, kad Helsinkio susitarimas jos nebuvo ir nėra gerbiamas, kad laikas jį palaidoti. Tuo tarpu, šis susitarimas galioja ir juo Vakarai pripažįsta dabartines Sovietų Sąjungos sienas.

Kad Vakarai yra mus nurašę nuostolių knygon, rodo neseniai buvusio Šiaurės Amerikos prezidento R. Nixon straipsnis Rytų Europos klausimu. Jis teisingai sako, kad reikia padėti atgauti laisvę Lenkijai, Čekoslovakijai, Vengrijai, Rumunijai, Jugoslavijai ir Bulgarijai. Apie Pabaltiją nėra nei žodžio šiame jo straipsnyje. O jis ne eilinis žurnalistas, buvęs prezidentas, gerai žinąs Vašingtono politikos užkulisius. Ir jeigu jau jis nemini Pabaltijo, tai tik ne iš nežinojimo. Priežastis, reikia manyti, daug rimtesnė: mes palikti Maskvai vardan geresnių santykių tarp Vakarų ir Maskvos. Apie mus tylima, kad nedaryti sunkumų draugui Gorbačiovui.

Nixon jau ne prezidentas. Greit ir Reagan nebus juo. Mes gi ir toliau liekam neįtraukti į Rytų – Vakarų pasitarimų klausimus. Taip gali ir toliau pasilikti, jeigu nepradėsim rimčiau judėti.

Netrukus vyks Šiaurės Amerikos prezidento rinkimai. Ateis naujas valstybės vadovas į Baltuosius rūmus, kuriuo greičiausiai bus G. Bush. Nuo jo priklausys gana daug, kokia politika bus vedama Maskvos atžvilgiu. Kada jis jau sėdės prezidento kėdėje, su juo bus gana sunku o gal ir neįmanoma daugiau pasikalbėti, išdėstyti Pabaltijo kraštų laisvės klausimo, kėlimo reikalingumą. Tai padaryti šiuo metu pati patogiausia proga. Kaip tik dabar reikėtų rasti galimybę susitikti, paaiškinti, įtikinti, kad ir ateityje naujasis prezidentas neliktų kurčias šimtų tūkstančių pabaltiečių laisvės šauksmui. Lietuvių yra ne tiek jau mažai. O balsai jam dabar ypatingai reikalingi. Tai tinkamas momentas, praleisti jį neleistina klaida.

Aišku, kad mūsų tauta išsivaduos savo ir kitų pavergtų tautų pastangomis, kad subyrės rusų imperija. Šiaurės Amerika ir jos prezidentas gali ir privalėtų pagreitinti ir taip pasmerktos imperijos iširimą, neduodama tuščiai paramos Maskvai, kol pastaroji nepasitrauks iš užimtų svetimų žemių. Taigi, kandidato į ateinančią prezidento posto kadenciją reikia prašyti ne vien Pabaltijo įtraukimo į Vašingto Rytų – Vakarų derybų klausimus, bet ir susilaikymo nuo besąlyginio Sovietų Sąjungos stiprinimo doleriais ir nauja technika.

Dr, Jonas Kunca

LIETUVA KELYJE Į LAISVĘ

Rašo Jurgis Janušaitis

Šiandien jau nebe paslaptis, kad okupuotoje Lietuvoje vyksta neįtikėtini, nuostabūs dalykai. Atrodo, kad Lietuva ir lietuvių tauta sukilo prieš pavergėjus, prieš išgyventas nuoskaudas, prieš stalinizmo laikų terorą.

Ir tikrai, kada po trijų metų, šią vasarą teko lankytis Lietuvoje, negalėjai žmogus tikėti, kad čia įvyko tokie dideli, nuostabūs pakitimai nuotaikų ir žmonių nusiteikimų atžvilgiu.

Klausai, žmogus, kalbų susibūriniuose, mitinguose, artimųjų tarpe ir stebiesi, kiek įgavo tauta drąsos, kokie reikalavimai valdžiai, komunistų partijai.

"Lietuva pergyvena naują prisikėlimą laisvam gyvenimui" - kalba nutiktas praeivis, kalba mitinguose susirinkę šimtatūkstantinės minios, kalba artimieji, pakėlę ištrėmimus, išlikę gyvi Sibiro taigose, grįžę su pakenkta sveikata.

Kalba visa tauta, be atodairos siekianti iškovoti laisvesnį, geresnį, pilnavertiškesnį gyvenimą. Kovon jungiasi vyresniosios kartos, kovon jungiasi pokario ir vėlesniais metais gimęs jaunimas - darbininkas, studentas, inteligentas, kultūros veikėjas, rašytojas, menininkas. Net, neatsilieka ir komunistų partijai priklausą asmenys.

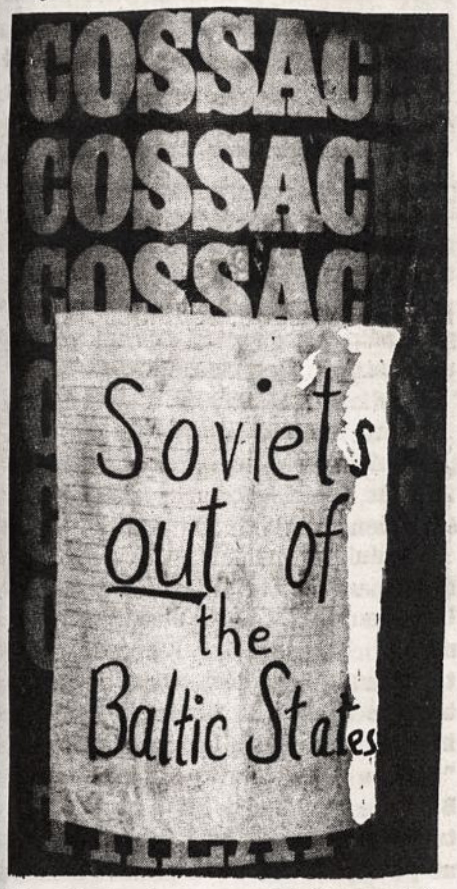

Taip Sydnejaus gyventojai sutinka Rusų dainų ir šokių ansamblį "Sibiro kazokai".

Lietuvą stebėti iš arti nuostabu. Labai pajunti, ko išeivijoje gyvendamas suvokti negali, net įsivaizduoti sunku. Tautos pulsą, nuotaikas, kovos metodus reikia pažinti iš arti, kalbant su kovojančios tautos vadovaujančiais asmenimis, net pačiu paprasčiausiu žmogučiu. Reikia gerai įsiklausyti į jų siekius, į jų kovos metodus. Tėvynėje vykstant neatlaidžiai kovai, įvairiems sąjūdžiams gal būtų pravartu ir išeivijos lietuviškojo gyvenimo bei politikos vairuotojams arčiau pažinti dabartinės Lietuvos laisvės siekimo kovą. Neužtenka, kaip jie sako, kartoti, kad Lietuva pavergta, okupanto naikinama, reikia kovoti... Reikia, jų žodžiais, realios pagalbos, realaus išeivijos ir pavergtos tautos visiško jėgų sujungimo, konsolidacijos vienam ir tam pačiam tikslui - Lietuvai iškovoti visapusišką nepriklausomumą, su sava ekonomija, spaudos, žodžio, tikėjimo, kultūros laisve, su savo valdančiomis institucijomis, išrenkamomis visos tautos, o ne primestos iš komunistų partijos, kuri, kaip matome, eina į bankrotą ir pati ieško tautoje naujų veiklos metodų, naujų būdų. Kad taip yra, liudija ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdis, kurio priekinėse gretose matome rašytojų, intelektualų, tačiau vis tik priklausančių komunistų partijai.

Dešimtį dienų viešėdamas Lietuvoje turėjau progos "politikuoti", kalbėdamas su įvairiais žmonėmis, įvairaus išsilavinimo, tačiau aktyviai dalyvaujančiais keliuose sąjūdžiuose.

Dabar Lietuvoje yra ryškūs keturi sąjūdžiai: Tikinčiųjų teisėms ginti, Tautos konsolidacijos, Lietuvos laisvės lygos ir Lietuvos persitvarkymo. Pats griežčiausias, didžiausius reikalavimus statantis yra Laisvės lygos sąjūdis. Išėjęs iš pogrindžio, kuriame veikė apie dešimtį metų. Naujausias, žmonių teigimu, yra Lietuvos persitvarkymo sąjūdis, gimęs birželio mėnesio pradžioje, šiais metais. Tačiau, kaip teko patirti žmonių nuotaikas, labiausiai remiamas yra Persitvarkymo sąjūdis, leidžiąs savo sąjūdžio žinias.

Šiam Lietuvos persitvarkymo sąjūdžiui subordinuoja Laisvės lyga, Tautos konsolidacija. Šis sąjūdis, kaip žinia, suruošia ir pačias didžiausias demonstracijas Vilniuje ir kituose miestuose, kur dalyvauja iki 200.000 žmonių.

Tenykščių veikėjų teigimu, tik Tikinčiųjų teisėm ginti sąjūdis, nors netrukdąs, bet ir neremiąs Lietuvos persitverkymo sąjūdžio ir teigia, kad šis jų sąjūdis nenoris stovėti drauge su komunistais, kurių, tiesa, yra vadovaujančiuose postuose Lietuvos persitvarkymo sąjūdyje.

- Ar tai gerai? - klausiau tenykščių veikėjų. Jie pripažįsta, kad kova už Lietuvos išlaisvinimą turėtų būti vieninga ir bet koks atkritimas kitų sąjūdžių dabartiniu metu esąs labai nenaudingas.

Apie vysktančias Lietuvoje didžiąsias demonstracijas laisvojo pasaulio lietuvius platokai informuoja Lietuvių Informacijų centras. Palyginus ten patirtas žinias su informacija laisvojo pasaulio spaudoje, pripažintina, kad informacijos, nors nepilnos, bet gana tikslios.

Ko pageidauja tautoje kovojantys asmenys? Jie sako, kad dabartiniai veiksmai Lietuvoje prasidėjo iš pačios tautos, iš pergyventos vergijos, stalinizmo laikų nuoskaudų.

Išeivija, žinoma, sako, galėtų daugiau paremti sąjūdžių darbus konkretesniais darbais... Čia neaiškinsime kokiais. Manau, kad mūsų vadovaujantys asmenys suvoks kur dabar esama, ko reikia tautai, kaip suglausti gretas bendrai kovai už Lietuvos laisvę.

Tik tiek atsimintina, kad Lietuva dabartinėse sąlygose keliasi naujam prisikėlimui, žygiai drąsūs, nors žygyje dalyvauja ir komunistų.

Jų visas rūpestis - kad veiksmai vyktų nuosekliai, kultūringai, kad nebūtų provokatorių, kurie bandytų laisvinimosi žygius sudrumsti. Tai tokios nuotaikos šiandieninėje Lietuvoje.

LIETUVOS PREZIDENTŲ PAVEIKSLAI PUOŠIA KLUBO BIBLIOTEKĄ

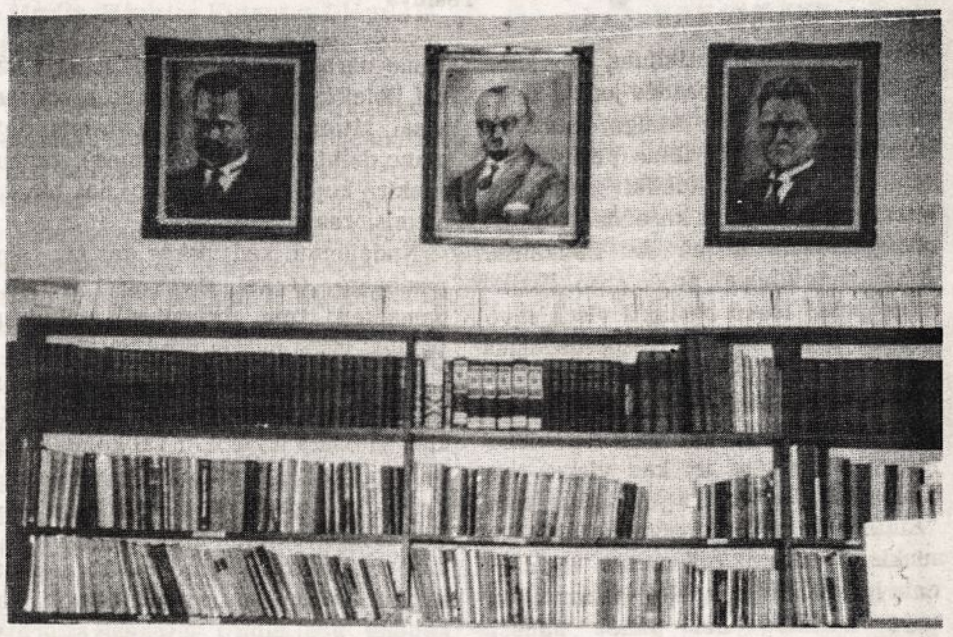

Tautos Šventės minėjimo dieną, Sydnejaus Lietuvių klubo bibliotekoje buvo iškabinti buvusių Lietuvos prezidentų paveikslai. Tautiečiams pripildžius biblioteką, jos senjoras Jonas Ramanauskas trumpai apibūdino kiekvieną Prezidentą bei jo veiklą Lietuvos Nepriklausomybės metais.

Anksčiau buvo minėta, kad paveikslus atkūrė iš fotografijų lietuvis dailininkas J. Banks gyvenąs Melbourne.

Kaip įprasta, tuoj atsirado teigiamų ir neigiamų darbo vertintojų.

DAUGIAU DĖMESIO VASARIO 16 GIMNAZIJAI

Perskaičiau G. Kazokienės straipsnį apie Vasario 16 gimnaziją, berods "Mūsų Pastogės" trisdešimt šeštame numeryje.

Noriu ir aš, kaip buvusi šios gimnazijos mokinė, pasakyti keletą minčių. Vasario 16 gimnazija man paliko neišdildomus lietuviškus prisiminimus. Aš gimnazijoje praturtinau savo lietuvišką galvoseną ir akiratį. Grįžau Australijon praturtėjusi tautine mąstysena ir noru dirbti lietuvių bendruomenėje. Iš pradžių buvo sunku skleisti lietuviškumo dvasią mūsų jaunimo tarpe. Po mano sugrįžimo, dar keturi jaunuoliai išvyko Vasario 16 gimnazijon. Jiems grįžus buvo daug lengviau kartu dirbti lietuviškoje veikloje, bandant išlaikyti mūsų tautos kultūrinį bei politinį gyvenimą išeivijoje.

Adelaidės lietuviškos bendruomenės tarpe daugiausiai reiškiasi tas jaunimas, kuris yra lankęs Vasario 16 gimnaziją ir jo artimiausi draugai. Pasirodo, kad Vasario 16 gimnazija daro didelę įtaką lietuvių išeivijos jaunimui ir jo veiklai.

Mūsų spaudoje tenka skaityti apie įvairius lietuvių susibūrimus, konferencijas ir suvažiavimus. Šiuose susibūrimuose dažnai diskutuojama Vasario 16 gimnazijos įtaka ir svarba, ir mūsų jaunimo siuntimas ten mokytis. Atrodo, kad viskas aišku: reikia kuo daugiau mūsų jaunimo siųsti į Vasario 16 gimnaziją, kad jiems ten įdiegtų lietuviškumo, išmokytų lietuvių kalbos, istorijos ir kita. Bet tuo ir baigiasi suvažiavimų ir konferencijų rūpestis dėl Vasario 16 gimnazijos. Iki šie klausimai ir diskusijos nebus įgyvendintos: t. y. įsteigtos stipendijos, duodama parama vykstantiems į gimnaziją, tol šie klausimai ir liks diskusijų objektu, bet ne realia problema.

Mano nuomone, Australijos Lietuvių Fondas privalėtų pilnai apmokėti bent dviem jauniems lietuviams pilną vienerių metų išlaikymą Vasario 16 gimnazijoje. Bent dviem. Žinoma, juo daugiau tuo geriau. Žinau, kad Australijos Lietuvių Fondas remia vykstančius į gimnaziją bet kai kurie tėvai nori leisti sūnų ar dukrą, tačiau nedrįsta kreiptis, nedrįsta prašyti Fondo paramos. Kodėl mums reikia prašyti paramos, kad jaunimo tarpe išlaikyti nemažėjantį lietuviškumą. Man atrodo, kad tai turėtų būti pasiūlyta be jokio prašymo.

Gimnazijos direktorius A. Šmitas

Stipendijos turėtų būti skiriamos kas metai tiems, kurie geriausiai išlaikė lietuvių kalbos egzaminus ir kurie daugiausiai reiškiasi lietuviškoje veikloje. Ši stipendija turėtų būti prieinama visam Australijos lietuvių jaunimui. Be to stipendija, gal skatintų mokytis lietuvių kalbos, nes šiandien lietuvių kalbos klausimas didžiausia mūsų jaunimo problema.

Aš kreipiuosi į visus Australijos lietuvius! Įsteikime Vasario 16 gimnazijos stipendiją kuo greičiau! Mūsų savaitgalio mokyklose vaikų skaičius mažėja. Lietuvių kalba jaunimo tarpe darosi vis svetimesnė. Tad skatinkime mūsų jaunimą mokytis lietuvių kalbos, siūlydami jiems vykti mokytis į Vasario 16 gimnaziją!

Aš ir šiandien esu dėkinga Australijos lietuviams, kurie rėmė mane ir kitus, vykstančius į Vasario 16 gimnaziją.

Aš manau, kad tai buvo tinkamai "išleistas" doleris.

Dana Baltutytė

TESTAMENTAS

Pranas Šalkauskas savo sutaupas testamente paskyrė sekančiai: "Mūsų Pastogei" - 1000 dolerių, "Tėviškės Aidams" - 1000 dolerių, Socialinės Globos Moterų Draugijai Melbourne - 1000 dolerių ir likusią dalį sumoje 11.759,28 dolerių - Melbourno Lietuvių klubui.

Testamento vykdytoja Ona Szentimrey, North Altona, Vic.

VIEŠNAGĖ LIETUVOJE

Antanas Laukaitis

Tęsinys

Net ir pirmąjį stikliuką spėjome išgerti. Traukinys pradės judėti kiekvieną minutę. Tik staiga, atsidaro kupe durys. Į vidų įeina pasieniečių kapitonas, už jo kukliai glaudžiasi leitenantas ir eilinis kareivis. Kapitonas paklausia ar aš esu Laukaitis. Atsakius teigiamai, prašo paso. Patikrinęs pasą, įsako pasiimti visus savo daiktus ir eiti su jais. Nesuprasdamas gerai rusiškai, per savo bendrakeleives klausiu kas nutiko, kodėl turiu eiti su jais. Aiškinu, kad jau esu vieną kartą patikrintas ir, kad viskas yra tvarkoje. Kapitonas tik pakartoja "Einam" ir viskas. Išsiverčiu su savo sunkiais, dovanų prikrautais lagaminais ir tempiu juos. Nei vienas iš tų trijų kariškių nei padėt panešt nepasisiūlo. Atrodo, lyg ir areštuotas esu, paso man jau neatiduoda. Atėjus į jų pasienio būstinę Gardine, kapitonas su mano pasu nueina, palikdamas leitenantą sėdėti su manim. Po kelių minučių į tą patį kambarį kur įėjo kapitonas, įeina du stori, kaip leitenantas pasako, pulkininkai. Atrodo, reikalas rimtas. O mano traukinys su bendrakeleivėmis ir pradėtomis vaišėmis, nurieda Vilniaus link.

tame sąraše, buvau sulaikytas. Visa tai išsiaiškinus, mano asmuo pradėtas visai kitaip traktuoti. Kareivis net mano daiktus į traukinį nunešė, gavau atskirą kupe ir arbata tuoj pat buvau pavaišintas.

Nudžiugau, kad viskas dar tik taip pasibaigė. O kai atvykau į Vilnių, pamačiau taip brangius artimųjų veidus, visas pyktis pasiliko Gardine. Čia pradėjau puikias dviejų mėnesių atostogas, šį kartą pamatydamas tiek, kiek niekada iki šiol, ir tai ko niekada nebuvau tikėjęs pamatyt. Persitvarkymas, pilnąja žodžio prasme. Persitvarkymas tautiniai lietuviškas, už ką, dar tik prieš kelis mėnesius, galėjai atsidurti už grotų ar gauti nemokamą kelionę pas Sibiro meškas, stiprėja diena iš dienos.

Mano iškvietėjas buvo Operos ir Baleto teatro, mūsiškai tariant, menedžeris Liudas Aškinis. Jis "dūšia" ir kūnu yra atsidavęs šiam darbui, todėl ir aš, nors prieš teatro sezono pabaigą, galėjau pamatyti operas "Otelo", "Norma", operetę "Šikšnosparnis", baletą "Copelia" ir kitus mažesnius pastatymus. Per savaitę laiko aš čia gavau meninės kultūros

Liškiava

Su leitenantu sėdžiu valandą, jau ir antrą. Į vietą skirtą gamtos reikalams vieno neleidžia. Leitenantas mane palydi. Pagaliau, dar po pusvalandžio, išeina tas kapitonas, jam iš paskos pulkininkai. Prieina prie manęs, pradeda kažką sakyti rusiškai. Nesuprantu. Tada iškviečia kariškį mokantį angliškai. Šis paaiškina, kad įvyko didelis nesusipratimas, jie už tai atsiprašo manęs ir sekančiu traukiniu galėsiantis važiuoti į Vilnių. Sekantis traukinys žada būti tik po šešių valandų. Tuo tarpu, aiškina, aš galįs nueiti į bufetą pavalgyti. Apie mano vėlavimą, jie sakosi , pranešė mano šeimininkui Vilniuje, o per jį giminėms, jau anksčiau laukiantiems stotyje. Vis tiek nebuvo aišku, kodėl buvau sulaikytas. Pasirodo, prieš šešerius metus, už važiavimą be raštiško leidimo, nors žodinį turėjau, aplankyti tėvo kapą ir vėliau sergančios motinos Kaune, buvau sulaikytas ir nubaustas atimant teisę penkis metus įvažiuoti į Sovietų Sąjungą. Taip mano pavardė atsidūrė "juodam sąraše". Praėjus penkeriems metams, mano pavardė iš kitur buvo išbraukta, tik mažame Gardino mieste ji dar tebebuvo neišbraukta. Taigi, paėmus mano įvažiavimo vizos lapelį ir jį patikrinus bei radus mano pavardę

daugiau, negu Australijoje per kelis metus, nes nelietuviški pastatymai, yra jau ne taip artimi. Tačiau, Lietuvoje matyti buvo labai geri ir mane, nors ir nedidelį meno žinovą, labai sužavėjo.

Pasibaigus Operos ir Baleto teatro sezonui, su Australijoje viešėjusiu menininku Gintaru Žilium, patraukiame į jo gyvenamuosius Druskininkus. Čia praleidžiu keturias dienas, sutinku daugiau Australijoje viešėjusių žmonių, aplankau garsiąją daktaro Kačergiaus kliniką, apie kurią, dar Australijoje būdamas, girdėjau ir vežiau linkėjimus nuo buvusios pacientės. Šioje klinikoje, daktarui A. Kačergiui vadovaujant, yra daromi psichofiziniai pratimai, kuriais atstatomi žmogaus jutimai ir biologiniai ritmai. Tai labai įdomus mokslas, randantis vis daugiau ir daugiau pasekėjų, nes kaip pats dr.Kačergius ir daugelis jo pacientų sako, kad vykdant pilnai išmoktas ir gerai įsisavintas instrukcijas, rezultatai gaunami labai geri. Buvau ir aš net trejose sesijose, tačiau neturėjau laiko pilnam dviejų savaičių kursui, gal todėl ir rezultatų nepajutau.

Tesinys sekančiame "M.P." numeryje.

TAUTOS ATGIMIMO PRANAŠAS MELBOURNE

Tautos šventę netrukus švęsti laisvoje Lietuvoje Melbourno lietuviams palinkėjo profesorius Vytautas Skuodis, kalbėdamas Melbourno Lietuvių namuose rugsėjo 11 dieną, Apylinkės valdybos surengtame Tautos šventės minėjime. Įdomus sutapimas, kad profesorius V. Skuodis, ilgus metus kalėjęs sovietų lageriuose, atsidūrė Amerikoje lygiai prieš vienerius metus, rugsėjo 8 dieną. Ir štai dabar atvyko Australijon, vėl Tautos šventės metu. Valdybos pirmininkas Kęstutis Lynikas, pristatydamas prelegentą, pavadino jį Lietuvos tautiniu misionieriumi, o vėliau, dėkodamas už paskaitą, mūsų tautos atgimimo pranašu. Prfesoriaus V. Skuodžio pasakytos mintys tikrai davė pagrindo vilčiai, jog Lietuvos nepriklausomybė gali virsti realybe.

Lietuvių namai šia proga buvo sausakimšai pilni tautiečių, atėjusių pamatyti ir išgirsti svečio, apie kurį tiek daug skaityta mūsų spaudoje. Jo paskaita buvo išklausyta su dideliu dėmesiu, o vėliau žmonės turėjo progos išgirsti atsakymus į daugybę kilusių klausimų. Po to vyko meninė dalis – deklamacijos, tautiniai šokiai ir choro dainos. Programą puikiai vedė pranešėja Brigita Karazijienė.

Prelegentas džiaugėsi išeivijos lietuvių veiklumu ir sakė, kad nežiūrint kokia ta veikla būtų, vien išeivijos buvimas jau yra didelė pagalba Lietuvai, jai duodanti daug jėgų išsilaikyti prieš pavergėją. Jo manymu, siekiant laisvės, yra būtina stiprinti dvasinę vienybę visų lietuvių – Lietuvoje pavergtų, po Sovietų Sąjungą išsiskaidžiusių ir išeivijoje gyvenančių. Jis pasisakė už kultūrinius ryšius ir išeivijos jaunimo apsilankymus Lietuvoje, kurie pasirodo turi labai pozityvias pasekmes. Sakė, kad Nijolė Sadūnaitė taip pat pareiškusi viltį, kad dabar vyks bendravimas visomis formomis su išeivija. Jis pridūrė, kad nereikia pataikauti okupantui, bet reikia išnaudoti visas galimybes.

Pavergėjo propaganda sakanti, kad Lietuva laisvanoriškai prisijungė prie Sovietų Sąjungos ir kad ji per maža laisvai egzistuoti. Profesorius V. Skuodis pasakojo, kaip jis būdamas lageryje parašė Brežnevui pareiškimą, skelbdamas bado streiką, kad Lietuva brutalia jėga okupuota Molotovo – Ribbentropo pakto pasekoje, kad Lietuva nėra tokia maža palyginus su daugybe kitų valstybių ir gali apsieiti be sovietų globos. Be to, jis kaip geologas užtikrino mus, kad Lietuva turi naftos ir geležies rūdos. Taip pat, pati Lietuvos istorija užtikrina jos teisę būti savarankiška ir amžinai laisva. Mes turime tikėti į tai, kad ji vėl bus laisva.

Partizanų kova, sako prof. V. Skuodis, dar tebetęsiama Lietuvoje, tik kitokiomis formomis. Šiuo metu visa tauta yra sukilusi. Stipriai veikia Lietuvos persitvarkymo sąjūdis, Lietuvos laisvės lyga, pogrindžio spauda ir lietuvių visuomenė ginanti Bažnyčios teises. Laisvės lyga tiesiogiai reikalauja nepriklausomybės. Jau ir "bailioji" inteligentija ir akademinis jaunimas išėjo į priekį, nebijo pašalinimo. Dabar, sako prof. V. Skuodis, patsts laikas išnaudoti savo naudai momentą, kada Sovietų Sąjunga pergyvena milžinišką ekonominę krizę. Tuo tarpu išeivijos lietuviai neturi pasyviai sekti įvykių eigą, o nedelsiant paveikti savo politikus, kad padėtų lietuviams. Pamatysime, sako, kaip be trečiojo pasaulinio karo anoji imperija subyrės.

Programos meninės dalies pirmoji dalyvė buvo jauna deklamatorė Linutė Didžytė, kuri perskaitė eilėraštį. Tada tautinių šokių grupė "Gintaras" sušoko du lietvių liaudies šokius "Audėjėlė" ir "Aštuonnytį". Visi buvo tiesiog sužavėti, kai "Aštuonnytyje" sukosi net šešiolika porų, išlaikydami tiesias eiles, greitą tempą, sklandžius prasilenkimus, grakščius pasisukimus ir linksmas šypsenas. "Dainos sambūrio" moterys stovėjo šalia, šokį lydėdamos daina. Vėl deklamavo jaunas deklamatorius, šį kartą Danius Aras. Pagaliau visas "Dainos sąmbūris" išsirikiavo scenoje ir Birutės Prašmutaitės vedamas padainavo tris gražias dainas, kurios nukėlė klausytojų mintis į tolimą mūsų tėvynės praeitį, į Vytauto laikus, priminė gimtinės gamtos grožį. Chorui pianinu akompanavo Petras Čelna.

Apylinkės valdybos pirmininkas Kęstutis Lynikas nuoširdžiai padėkojo profesoriui V. Skuodžiui už jo tartus žodžius, ir visiems, kurie prisidėjo prie šios šventės minėjimo – kunigui dr. P. Daukniui už pamaldas ir pamokslą, meno parodos rengėjoms Irenai Jokūbauskienei ir M. Malijauskienei, pranešėjai Brigitai Karazijienei, garsų technikui Algiui Karazijai, deklamatoriams Linutei ir Daniui, "Gintarui" ir jo vadovei Daliai Antanaitienei, "Dainos sambūriui" ir jo vadovei Birutei Prašmutaitei, apšvietimo technikui Juozui Balčiūnui ir Klubui už patalpas. Tai buvo pirmas minėjimas naujai atremontuotoje salėje ir naujoje scenoje. Minėjimas buvo baigtas Tautos Himnu.

Ieva Arienė

VISI ŽINOS APIE LIETUVĄ
KAI PASTATYSIM PAMINKLĄ

Australia 1788-1988

$100 – J. Simaitis, N.S.W. $50 Adelaidės Lietuvių Katalikių Moterų Draugija. Po $30 C. Jurskis – N. S.W., Wunderlich – N.S.W. Po $20 B. Kaščiukaitis – S.A., J. Poškus – S.A.(papildoma auka), J. ir V. Rekešiai – S.A., V. ir V. Šliogeris – N.S.W. $10 K. Ciemenis – S.A.

Pertho Apylinkės lietuvių ir valdybos bendra auka $460 buvo paskelbta "Mūsų Pastogės" Nr.24. Šiuo metu gautas vardinis aukų sąrašas, kurį skelbiame: $50 A. Ziebartas ir Ziebarto šeima $25. $30 A. Balakauskas. Po $20 kunigas dr. A. Savickis, A. ir B. Kateiva, E. ir J. Petrukėnai, T. ir V. Kaspučiai, M. Burneikienė, R. ir J. Pasčekai, J. Babarskas, Z. Čečienė, J. ir E. Jaudegiai. $12 A. Malinauskas. Po $10 J. ir E. Žukauskai, S. ir J. Kuzmickai, V. ir F. Cibulskiai, V. ir L. Skoruliai, K. ir M. Vaičiūnai, P. Valiukėnienė, A. Strelčiūnienė, F. Garnys. $6 V. Stirbinskis. Po $5 P. ir E. Plučai, F. Gustas, B. ir A. Steckiai, J. Norvilas, J. ir B. Jasai, P. Čekanauskas, B. Radzivanienė. $4 A. Dzemionas. $38 ALB Pertho Apylinkės valdyba.

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

Čekius ir laiškus prašau adresuoti: Australian – Lithuanian Bicenntenial Gift", Lithuanian Club Ltd. P. O. Box 2055, Bankstown. N.S.W. 2200

Dr. B. Vingilis
Komiteto narys aukoms telkti

LITERATŪROS VAKARAI IR MES

Mūsuose yra įsigyvenusi tradicija per Lietuvių Dienas, tarp kitų renginių, ruošti ir Literatūros vakarus, kurie suteikia progos lietuvių bendruomenei pajusti literatūros pulsą, rašytojų bei poetų potencialą. Šiems renginiams mintį davė mūsų pagarbūs literatai, gyvenę ir kūrę prieš tris ar keturis dešimtmečius. Šiandien jau jų nebeturime savo tarpe, tačiau jų idėja tebėra gyva. V.Kudirkos žodžiais tariant "išvirtus ramsčiui - jo vieton tuoj kitą statykit", statėm ir mes ir vis dar tebestatom, kad lietuvybės tiltas būtų stiprus. Taigi ir šiais metais per Lietuvių Dienas Adelaidėje yra rengiamas Literatūros vakaras, kuriame dalyvaus su savo kūryba net dešimts kūrėjų.

Pagrįstai galime didžiuotis mūsų dailiojo žodžio puoselėtojais, kurie išgyvenę net keturiasdešimts su viršum metų svetimoje kultūroje, vis dar tebėra aktyvūs ir ištikimi lietuviškam žodžiui. Nežinau kitos profesijos, kuriai žmonės tarnautų be atlyginimo ir su tokiu pasišventimu ir meile didesnę savo gyvenimo dalį, kaip tarnauja poetai ir rašytojai. Kas yra tas meistras, kuris instiguoja kurti? Taikliai į šį klausimą atsako Lietuvos rašytojas, analitikas ir filosofas Juozas Grušas. "Kūryba man - sako jis - yra būtinybė ir didelis malonumas. Jos valandos yra saldžios. Kūryba - tai viršukalnės mostas. Tai lyg iš žvaigždynų simfonijos išplėšti giesmę... Iš realybės ir vaizduotės maišaties, lyg iš chaoso, išplėšti charakterius ir likimus, supinti juos į kibirkščiuojančią pynę ir apvainikuoti degančia mintimi, sunkus ir masinantis amatas". (Akiračiai Nr.3,pusl.12,13.)

Žinomas prancūzų rašytojas Andre Malraux taip aiškina kūrybą: "Tikrame kūrinyje - sako jis - visada yra truputis nemirtingumo. Rašytojas kurdamas išgyvena dvasinį pakilimą, už kurio urzgia sutramdytas likimas"

Nobelio premijos laureatas Joseph Brodsky apgailestauja, kad žmonės per mažai skaito gerų knygų ir už tai individai sumoka visu savo gyvenimu, o tautos sumoka savo istorija.

"Renkant kraštų valdovus, - sako J.B. - jų reiktų klausti ne apie tai, kokį užsienio politikos kursą jis įsivaizduoja, o apie tai kaip jis žiūri į Dickensą, Dostojevskį, Stendhalį. Laureatas taip pat galvoja, kad " yra proporcija tarp žmogaus materialinės gerovės ir jo literatūrinio tamsumo".

Baigdama šį trumpą rašinėlį kviečiu visus prisiminti, kad literatūra yra integralinė lietuvių kultūros dalis. Kaip atrodytų mūsų kultūrinis pasaulis be poezijos, be dramų, apysakų ir romanų? Ar norėtumėme gyventi tokiame pasaulyje?

Atvykę į Lietuvių Dienas, nepraleiskime Literatūros vakaro. Parodykime respektą žmonėms, kurie dešimtmečius aukoja kurdami literatūrą. Įvertinkime tą ką turime. Nevertinimas savo kultūros yra nesubrendimo požymys.

b.m.

JAUNIMO KONCERTAS

"Adelaidės ateitininkams reikia padėkoti, kad jie ir mus mažuosius atpažįsta esant lietuvių tautos dalimi kasmet mums suruošia šią pasirodymų programą Tautos šventės išvakarėse." Šie žodžiai buvo pasakyti jaunos programos pranešėjos Jaunimo koncerto metu, kuris rugsėjo 10 dieną buvo suruoštas Lietuvių katalikų centro salėje.

Šis ateitininkų ruoštas ir suruoštas jaunųjų talentų vakaras buvo savotiškai sukaktuvinis, trisdešimtasis. Taigi, prieš tris dešimtis metų Tautos šventės minėjimo išvakarėse pradėti rengti jaunimo koncertai Adelaidėje buvo tradiciniais. Jaunimo koncertai per visus šiuos prabėgusius metus liko viena gyvastingiausia Tautos šventės minėjimo dalimi.

Jaunimo koncertas pradėtas Adelaidės ateitininkų pirmininko A. Kubiliaus įvadiniu žodžiu, kuriuo buvo pasidžiaugta programoje dalyvaujančio jaunimo gražiu būriu ir taip gausiai susirinkusiais adelaidiškiais. Po pirmojo žodžio, kaip iš Gausybės rago Lenon pasipylė "smulkusis" jaunimas. Pirmoje koncerto dalyje džiaugėmės net penkiolika išėjimų. Savo muzikinius sugebėjimus, kaip pianistai pademonstravo Nelly ir Colleen Leonavičiūtės, Mark Leonavičius, Lina Verbylaitė, Aldona Pretty ir Jonas Aleksandras Pocius. Dūdele grojo Mark Leonavičius. Įvairiausius šokius šoko Audra ir Lina Verbylaitės, Sharon Timms. Bene šilčiausiai publika priėmė programoje dalyvavusius lietuvišku žodžiu: eilėraščius deklamavusius Laimą Kubiliūtę, Darių Kubilių ir Aldoną Pretty, poeziją skaičiusius Mark Leonavičių ir Colleen Leonavičiūtę.

Po pertraukos, kurios metu visi turėjo progą pasivaišinti karštu vynu ir pyragaičiais, antrąją programos dalį užbaigė jau "stambesnis" jaunimas. Jonas Aleksandras Pocius smuiku pagrojo Mendelsono Koncertą E Smuikui. Jaunajam smuikininkui akompanavo I. Velgush. Jau anksčiau spaudoje "stebuklinguoju vaiku" vadintas vienuolikmetis Jonukas šiame koncerte dar kartą įrodė, kad ne tik teisingai yra vadintas, bet ir pažangą didžiulę padaręs. Jau pirmoje koncerto dalyje pianinu grojęs savo Sonatą C pianinui, op. 3, visus stebino puikiu, techniškų atlikimu. Antroje dalyje teko įsitikinti, kad smuikas dar geriau klauso jo rankų, atiduodamas švarius, skaidrius tonus ir pustonius. Jo pažanga buvo tokia akivaizdi kada vėl išgirdome bisui pagrotą V. Monti Čardašą, kurį galėjome palyginti su girdėtu pereitais metais. Šis palyginimas leido matyti kokiu plačiu žingsniu Jonukas tobulėja, kaip smuikininkas. Tuo labiau, kada visiems žinoma, kad smuikininkui rezultatas pasiekiamas tik atkakliu, sunkiu daugelio ir daugelio valandų darbu.

Antojoje programos dalyje be muzikos buvo ir daug lietuviškojo žodžio. Lina Jablonskytė paskaitė V. Žilinskaitės apybraižą, Linas Pocius skaitė Sigito Gedos poeziją apie strazdą (kai kurie sako, kad buvo perskaityta visa knyga), Sietynas Kubilius tiesiog klasikiniame deklamatoriaus stiliuje padeklamavo Mykolaičio - Putino "Vergą", Anita Krivickaitė net tris kūrinėlius sugrojo fleita. M. Pečiulienės vadovaujama "Žilvino" mergaičių tautinių šokių grupė puikiai pašoko "Šustą" ir "A šarėlę". Programos dalyvius scenoje rengėjų vardu apdalino dovanėlėmis ir gėlėmis V. Rupinskienė ir V. Bardauskaitė. Padėkos žodžius tarus klebonui kunigui J. Petraičiui, vakaras buvo baigtas visiems giedant Tautos Himną.

Jaunimo koncerto margoje programos mozaikoje, gražia patriotine jungtimi buvo Loreta Jablonskytė ir Birutė Stalbaitė skaitytais įtarpais apie Lietuvoje likusias šaknis, apie kaimynus, kurie kėsinasi pavogti lietuvių kalbą, kaip lenkai kadaise Vytauto Didžiojo karūną, apie Mergelę Mariją, iš kurios Vytautas Didysis ir daugelis kitų Lietuvos didvyrių sėmėsi stiprybės maldoje.

Su dėkingumu reikia džiaugtis Adelaidės ateitininkų jau tris dešimtis metų saugoma ir puoselėjama gražia tradicija Tautos šventės minėjimo išvakarėse suburti lietuviškąjį jaunimą kasmetiniame Jaunimo koncerte. Bet reikia nepamiršti, kad ir ateitininkus sudaro konkretūs žmonės, iš kurių daugiausiai turime būti dėkingi Rusnei Kubilienei, kuri kiekvienais metais moka surinkti gražų būrį jaunimo to vakaro programai. Taip pat gražus ateitininkų žestas - visą koncerto pelną skirti Adelaidėje įvyksiančioms Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynėms.

Pr. P.

BRISBANĖJE

Rugsėjo vienuoliktosios sekmadienį atšventėme Tautos Šventę. Pirmiausiai iškilausėme šv. Mišias st. Marys bažnyčioje. Kunigas dr. P. Bačinskas kad ir būdamas silpnos sveikatos, savo nuoširdžiais ir gražiais pamokslais visada sugraudina visų klausančių širdis.

Iškilmingą minėjimą Lietuvių namuose atidarė Apylinkės valdybos pirmininkas A. Milvydas. Sugiedojus Tautos Himną, į garbės prezidiumą buvo pakviesti kunigas dr. P. Bačinskas, J. Luckus, K. Milvydienė ir V. Lorencas. Įdomią paskaitą skaitė V. Bagdonas.

Meninę dalį vedė F. Luckienė gražiai papasakodama apie kiekvieną programos numerį. E. Klimienė jautriai padeklamavo Putino eilėraštį "Tėvų šalis". Tautinių šokių grupė linksmai pašoko "Kubilą" ir "Mikitienę". Moterų kvintetas glostė mūsų klausą ir širdis dainomis "Pavasaris", "Baltijos vėjelis". Po to dr. K. Kazlauskas su dideliu jausmu padeklamavo B. Brazdžionio eilėraštį "Trys vizijos". Šokėjos vėl pašoko "Jonkelį", "Žiogelius", kuriuos muzika palydėjo V. Lorencas.

Pabaigoje bendras choras darniai uždainavo "Tėviškė" ir linksmąją "Palauki palaukėje", kas sukėlė tikras ovacijas. Šiam chorui dirigavo J. Kiškūnas.

Visiems programos dalyviams išsirikiavus scenoje, buvo įteikta didžiulė gėlių puokštė tautinių šokių mokytojai K. Milvydienei. Ji tikrai užsitarnavo visų didžiausios ir nuoširdžiausios padėkos. Nebuvo pamirštos ir visos šokėjos, joms valdyba įteikė po dovanėlę. Mergaitės nepailsdamos, su pasisekimu šoka Expo ir kituose renginiuose. Repeticijos reikalauja daug laiko, dažnai ir laisvalaikio. Dėkojame ir džiaugiamės mūsų jaunimu.

Brisbanietė

Atsiųsta paminėti

Melbourno D.K.L. Vytenio Šaulių kuopa išleido naują "Lietuva - Lietuviams" biuletenio 29 numerį. Biuletenis išleistas už 1988 metų rugsėjo - spalio mėnesius.

Biuletenį "Lietuva - Lietuviams" redaguoja B. Zumeris. Spausdina ir administruoja J. Kvietelaitis, Melbourne.

Tai Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdybos leidinys apie komunistų kankintus tautininkus Sibire ir tėvynėje.

Tai komunistų nužudytų ir kankintų lietuvių tautininkų vardynas.

Šį leidinį redagavo A. Kerulis, Juozas Prunskis, M. Valiukėnas.

Spausdino "Draugo" spaustuvė Čikagoje.

TRUMPAI IŠ VISUR

Estijoje susikūrė nauja politinė partija, atvirai siekianti krašto nepriklausomybės. Rugsėjo 16 dieną naujosios partijos atstovai Maskvoje susitiko su užsienio žurnalistais. Rusų disidentas Sergiej Grigorians, padėjęs suorganizuoti šią spaudos konferenciją, tvirtina, kad Estijos persitvarkymo frontui didėja pavojus. Sovietų spauda pradėjo kritikuoti Estijos nacionalistus, o iš Maskvos į Estiją pasiųsta eilė KGB pareigūnų.

•

Didžioji Britanija ištrėmė Kubos diplomatą. Pastarasis Londono gatvėje iššovė penkis revolverio šūvius į mašina jį atsekusius britų žvalgybos agentus. Kartu ištremtas ir Kubos ambasadorius Londone.

•

Haiti valstybėje įvyko ginkluotas perversmas. Karinis diktatorius generolas Henri Nauphy pabėgo į Dominikonų respubliką. Prezidentu pasiskelbė buvęs jo rėmėjas generolas Prosper Avril. Naujasis diktatorius sakosi buvęs priverstas gelbėti šalį nuo įsigalėjusios anarchijos. Žmonės ginkluotų gaujų buvę žudomi tiesiog gatvėse ir net bažnyčiose.

JAV mano, kad naujoji valdžia nebus daug geresnė. Kariuomenės vadu paskirtas pulkininkas Jean Claude Paul, kuris amerikiečių teismo buvo apkaltintas narkotikų prekyba.

•

Popiežiaus Jono Pauliaus II lėktuvas, susidarius atatinkamoms oro sąlygoms, buvo priverstas nusileisti Pietų Afrikos sostinėje Johanesburge, kur jį pasitiko Pietų Afrikos užsienio reikalų ministras Pik Botha.

•

Keturi teroristai pagrobė autobusą su 69 maldininkais, keliavusiais į Lesotho pamatyti popiežiaus. Po 26 valandų įtampos, Pietų Afrikos policija Lesotho sostinėje Maseru, per dešimtį minučių trukusį susišaudymą, įkaitus išlaisvino. Žuvo trys iš teroristų bei vienas maldininkas, vienuolika sužeistų. Kiek vėliau, likęs vienas iš keturių teroristų neaiškiomis aplinkybėmis nulinčiuotas.

•

Australijos ministras pirmininkas R. Hawke atšaukė numatytą užsienio reikalų ministro vizitą į Fidži. Vizito atšaukimo priežastis yra ta, kad paskutiniu momentu Fidži vyriausybė uždraudė, prieš tai numatytą, australų ministro susitikimą su nuverstuoju ministru pirmininku dr. Bavandra.

•

Tropinis ciklonas Gilbert nusiaubė Jamaiką ir eilę kitų Karibų jūros salų, pagaliau pridarydamas daug žalos Meksikoje.

Ciklonui siaučiant, žuvo virš 300 žmonių. Ypatingai skaudžiai nuo stichinės nelaimės nukentėjo Monterrey miestas.

•

Burmos kariuomenė pasiskelbė perimanti valdžią šalyje. Įvestas draudimas vaikščioti nakties metu bei uždrausti žmonių susibūrimai, demonstracijos.

Studentų vadovaujamos neginkluotos minios nepakluso draudimui. Tačiau eventualiai buvo išsklaidytos, kariuomenės daliniams šaudant į minią. Žuvusių skaičiuojama šimtais. Opozicija Burmoje įtaria, kad karinis perversmas tai tik tariamas perversmas, norint paslėpti tikruosius kėslus. Manoma, kad kariuomenė tebėsanti ištikima subankrutavusiai Burmos Socialistinės programos partijai.

Sportas

SEOUL

FUTBOLAS

Dvidešimt ketvirtojoje Pasaulio Olimpiadoje Australijos futbolo rinktinė sensacingai nugalėjo 1984 metų bronzos medalio laimėtoją Jugoslavijos komandą rezultatu 1:0.

Antrojo puslaikio penktojoje minutėje lemtingąjį įvartį įmušė Sydnejaus klubo "Marconi" puolėjas Frank Farina. Brazilai australus nugalėjo rezultatu 3:0. "D" grupėje, kurioje žaidžia Australijos futbolininkai, jiems liko žaisti su Nigerijos rinktine. Brazilija nugalėjo Nigeriją rezultatu 4:0. Jugoslavai nugalėjo Nigerijos futbolininkus rezultatu 3:1.

"C" grupėje Pietų Korėja su Sovietų Sąjunga sužaidė lygiomis - 0:0. JAV ir Argentinos susitikimas taip pat baigėsi lygiomis - 1:1.

KREPŠINIS

Po ilgų spėliojimų ir prieštaraujančių nuomonių Arvydas Sabonis žaidžia sovietų krepšinio rinktinėje.

"A" grupėje Australija nugalėjo Puerto Riko rezultatu 81:77. Šiame susitikime Australijos krepšinio žvaigždė Andrew Gaze savo komandai pelnė 33 taškus. Jugoslavija nugalėjo Sovietų Sąjungą rezultatu 92:79. Sovietų komandai daugiausiai, net po 20 taškų pelnė estas Tilt Sokk ir Raimondas Marčiulionis, Arvydas Sabonis 11. Jaunas sporto entuziastas daugelį kartų matęs Arvydą Saboni žaidžiant Kaune, apgailestauja, kad iš šio nepaprastai talentingo krepšininko belikęs tik šešėlis, visame jo dabartiniame žaidime jaučiasi didelis atsargumas, gal ir nepasitikėjimas savo jėgomis po pergyventų net trijų kojos operacijų, per ankstyvas žaidimas krepšinio aikštelėje, nesimato nuostabaus jo žaidimo stiliaus. Australijos ir Sovietų Sąjungos susitikimas baigėsi rezultatu 00:91. Centrinė Afrikos respublika nugalėjo Pietų Korėją rezultatu 73:70.

"B" grupėje JAV - Ispanija 97:53, Kinija - Egiptas 98:84, Brazilija - Kinija 130:108, JAV - Kanada 76:70.

PLAUKIMAS

Pirmąjį Australijos aukso medalį laimėjo plaukikas Duncan Armstrong 200 metrų distanciją nuplaukęs per 1 minutę 47,25 sekundės. Duncan dvidešimtmetis bedarbis, prieš vykdamas į olimpiadą ne kartą skundėsi praradęs vilti laimėti.

ŽIEMOS SPORTO ŠVENTĖ

Į Guthegos kurortą susirinko sniego mėgėjai iš Adelaidės, Melbourno, Sydnejaus, Canberros ir tolimos Lietuvos. Jau dieną prieš šią šventę kalnuose vis daugiau ir daugiau skambėjo lietuviškų balsų. Oras ir sniegas kaip užsakyta. Sąlygos slidinėjimui puikios. Šią, dvidešimtą Žiemos sporto šventę teko suorganizuoti Canberros slidininkams. Komitetą sudarė Vida Howe, Mindaugas Mauragis ir Arūnas Pilka. Jų dėka, šventė praėjo sklandžiai, pagal pasaulines slidinėjimo sporto taisykles. Visas Guthegos hotelis buvo išnuomuotas šventei. Kai kam teko dar kitose vietose apsigyventi. Susirinko apie penkiasdešimt dalyvių, kurių tarpe trys iš Lietuvos. Lenktyniauti užsiregistravo 35 slidininkai.

Šeštadienio rytą išaušo puiki diena. Jau devintą valandą visi rinkosi užsiregistruoti, pasiimti lenktynių marškinėlius. Neužilgo pradėjo leistis didžiuoju slalomu. Lenktynėms vadovavo Guthegos slidinėjimo mokyklos instruktoriai su elektronine laiko matavimo technika. Kai kurie nusileido greitai, kiti lėčiau. Kai kam teko ir duobėn įkristi. Tačiau visi liko patenkinti, maršrutą nučiuožę nustatytu kursu. Nusileidus laukė nemažas žiūrovų būrys, o canberriškis Geoff Howe visų pastangas įamžino video filme. Iš ryto įvyko didžiojo slalomo ir slalomo lenktynės. Svečias iš Lietuvos Artūras visiems įrodė, kad Lietuvos jaunimas slidinėti moka. Po pietų buvo surengtos x - country lenktynės. Po to jau visi įsijungė į žaidimus ant slidžių.

Vakarui atėjus, Guthegos hotelyje, po gardžios vakarienės, įvyko oficialioji šventės dalis. Perskaitytas sveikinimas iš ALFO valdybos ir išdalintos nugalėtojų taurės. Teko tik apgailestauti, kad pereitos šventės nugalėtojai grąžino ne visas pereinamąsias taures. Pradedant nuo mažiausių, rezultatai buvo sekantys - mergaičių jaunesnių 12 metų, slalome ir didžiajame slalome bei x - country pirmą vietą laimėjo Skaistė Mauragytė, antroji vieta teko Alison Bagdonaitei, to paties amžiaus berniukų rungtyse slalomo ir didžiojo slalomo pirmąją vietą laimėjo Daniel Bagdonas, o antąją Neris Mauragis, x - country pirmoji vieta teko Neriui Mauragiui. Žemiau 18 metų mergaičių tarpe slalomo ir didžiojo slalomo pirmą vietą laimėjo Elena Kemežytė, antrą - Karen Gocentas, x - country pirmoji vieta teko Skaistei Mauragytei. Moterų slalome pirmą vietą laimėjo Vida Bliokaitė, antrą - Virginija Coxaitė, didžiajame slalome nugalėjo Vida Bliokaitė, antroji vieta - Onutei Pilkienei. Rungtyniaujant x - country rungtyje, pirma vieta - Dainai Mauragytei, antroji - Vidai Griškaitytei. Pereinamoji moterų taurė teko Vidai Bliokaitei. Vyrų slalomo pirmoji vieta - Daniui Mauragiui, antroji - Algiui Vaitiekūnui. Didžiojo slalomo pirmoji vieta - Daniui Mauragiui, antroji - Viktorui Bagdonui, x - country pirmoji vieta - Daniui Mauragiui, antroji - Artūrui Novikui. Veteranų pirmoji slalomo vieta - Mindaugui Mauragiui, antroji - Vincui Binkiui. Didžiojo veteranų slalomo pirmoji vieta - Mindaugui Mauragiui, antroji Jurgiui Liutikui. Canberros Lietuvių klubas padovanojo geriausiam slidininkui pereinamąją taurę iš visų trijų slidinėjimo sporto šakų, kuri šiais metais atiteko Daniui Mauragiui. Jam taip pat teko ir pereinamoji slalomo ir didžiojo slalomo taurė. Pirmoji komandinė vieta teko Canberros vyrams ir Sydnejaus moterims. Stipriausia komanda aplamai, buvo Canberros slidininkai. Drąsos "Courage" taurė, kurią padarė Ridas Daukus buvo įteikta slidininkui iš Lietuvos Artūrui Novikui.

Oficialiajai daliai pasibaigus, prasidėjo vakaronė. Jau seniai buvo tiek daug dainuota ir šokta. Skambėjo daina po dainos. Šia proga tenka prisiminti, kad mūsų vakaro grožis ir dainos buvo kažkuria dalimi praėjusio jaunimo kongreso dienų rezultatas, visi dalyvavę vakare buvo ir buvusio kongreso dalyviai. Po kurio laiko net ir hotelio tarnautojai prisijungė prie mūsų dainų, skambėjusių iki ankstyvo ryto. Sekančią dieną Guthegoje nebuvo nei vieno negirdėjusio apie lietuvių žiemos sporto šventę.

Dalyvė

ŽIEDELIUS SUMAINĖ

Karen ir Jack Holiwood

Julija ir Terrence Seen

Gegužės mėnesio 14 dieną Brisbanėje ištekėjo Karen Butkutė už Jack Holywood. Abu jaunieji aktyviai dalyvauja lietuviškame gyvenime. Karen nuo pat mažens šoka tautinius šokius, kur ir savo jauną vyrą išmokė šokti lietuviškus šokius. Jack yra vienas ir pirmųjų krepšinio komandos "Baltija" organizatorių ir žaidėjų.

Jaunosios tėveliai Margarita ir Bronius Butkai iškėlė puikias vestuves. Jaunajai porai linkime laimingo gyvenimo ir toliau nepamirštant lietuviškojo gyvenimo, tautinių renginių.

Rugpjūčio mėnesio 27 dieną vestuvinius žiedus sumainė ir kita jaunųjų pora - Julija Miškinytė su Terrence Kevin Seen. Julija gyvena ir dirba Melbourne chemike, jaunasis - "Telecom" inžinierius. Savo vestuvėms Julija sugrįžo į Brisbanę pas tėvelius ir pažįstamus. Julija nuo mažų dienų dalyvavo skautų veikloje, šoko ir dainavo jaunimo grupėse. Vienais metais yra važiavusi į Braziliją, kaip Brisbanės lietuvių jaunimo atstovė pasaulio jaunimo kongrese.

Tėveliai Shirley ir Jurgis Miškiniai gali džiaugtis ir didžiuotis davę mokslą savo dukrai. Julijai ir Kevin linkime laimingo gyvenimo, nepamiršti ir lankytis Brisbanėje.

Brisbaniettė

A. A.
ALFONSUI BAJALIUI

mirus, jo žmonai Donatai, sūnui Algiui, dukterims Danutei, Zinai, Rasai, jų šeimų nariams ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia ir drauge liūdi.

Aldona, Adolfas, Adolfas jnr., Tomas
Jablonskiai

VIETOJ GĖLIŲ

pagerbdami mielą bičiulį A. A.
KOSTĄ PELURYTĮ

20 dolerių aukojame "Mūsų Pastogei".

E. ir M. Glomb
A. ir V. Mickevičiai

VIETOJ GĖLIŲ

pagerbdami
A. A.
VLADĄ NIKITINĄ

10 dolerių aukojame "Mūsų Pastogei"

Betty ir Stepas Augustavičiai

Sporto, dainos ir šokio mylėtojai

A. A.
ONUTEI ASEVIČIENEI

mirus, jos vyrą Vytautą, dukrą Rūtą ir artimuosius užjaučia ir kartu liūdi

Sydnejaus lietuvių sporto klubo "Kovas" valdyba ir sportininkai

Didžio skausmo valandoje, mylimam tėveliui

A. A.
ANTANUI BOVEINIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiame mūsų liūdinčiai sekretorei Fridai Savickienei, jos šeimai ir visiems giminėms.

A.L.B. Melbourno Apylinkės valdyba

MŪSŲ MIRUSIEJI

A. A.
VLADAS KACIŪNAS
1910.12.26.–1988.9.2.

Netikėta mirtis išplėšė iš mūsų endruomenės dar vieną taip reikalin-, daug lietuviškųjų darbų labui sidarbavusį tautietį. Vladas Kaciū-s kilęs iš Panemunės Žemaitijoje, et gyveno ir dirbo valdiškoje rnyboje Kaune. Po karo apsigyvenęs ustralijoje, dirbo prie cukrinių ndrių kirtimo. Vėliau, apsigyvenus risbanėje, vedė Karoliną ir įsijungė į etuvišką bendruomenę. Ėjo įvairias reigas,daug kartų buvo Apylinkės ldybos pirmininku. Savo įdomiomis skaitomis ir gražiais prisiminimais iš isvosios Lietuvos laikų sudomin-vo visus.

Tik grįžus iš atostogų Cairns, negalvus širdžiai staiga mirė. Prie po atsisveikinimo žodį tarė Brisba-s Apylinkės pirmininkas A. Milvy-s, V. Bagdonas, J. Luckus ir J. ukelis. Šermenų pietūs buvo su-ošti Lietuvių namuose. Visais idotuvių reikalais rūpinosi J. ir J. rkūnai.

Ilsėkis ramybėje Vladai, nors ir neteko grįžti į gimtąją žemelę.

Brisbanietė

ATSISVEIKINANT SU ONUTE ASEVIČIENE

Rugsėjo 9-tą dieną Sydnejaus etuvius sukrėtė skaudi žinia. Bežais-ma savo pamėgtąjį tenisą, sukrito bevežant į ligoninę, mirė žinoma dnejaus dainininkė ir sportininkė utė Arienė-Asevičienė. Negalima vo patikėti kad ši, taip energinga, matviškai judri ir puiki moteris, jau iko savo šeimą, savo draugus, o jų turėjo labai daug, ir iškeliavo į tą žinąjį Anapilį.

Gimė Onutė Radzevičiūtė-Arienė 22 metais spalio mėnesį 22 dieną ybartuose. Baigusi gimnaziją , nuo ro audrų bėgdama, pasitraukė į kietiją, kur ji labai aktyviai rtavo ir dainavo. Vokietijoje veno Beligenštato stovykloje. Vė-, atsikėlus muziko S. Sodeikos ir isieriaus G. Veličkos vadovauja-m ansambliui, ji įsijungė į jį ir, su gastroliuodama, išvažinėjo visą karų Vokietiją. Čia ji ištekėjo už p pat didelio dainos mėgėjo tauto Asevičiaus – Aro.

Atvykus į Australiją, ji buvo viena pirmųjų Sydnejaus sporto klubo ovas" steigėjų, taip pat aktyviai dama krepšinį, tinklinį, stalo ir ko tenisą bei šokdama tautinius ius. Muzikui Br. Kiveriui įsteigus mąjį dvigubą kvartetą, ji buvo jo hininkė. Vėliau, dirigentui J. Gai-skui įkūrus moterų chorą, tuoj pat jungė ir į jį. Muzikei M. Umbražū-nei perėmus ir sujungus vyrų ir terų chorus, ji dainavo ir gastrolia-po visą Australiją Sydnejaus eno" ansamblio narių tarpe. Be to, ji dainuodavo įvairiomis gomis, įvairiuose vaidinimuose: J. svyčio vadovaujamuose ir labai puliariuose pastatymuose "Čigo-" ir "Tie Patys" bei D. Skorulienės nos pastatymuose. Onutė niekada atitrūko ir nuo mūsų lietuviško rtinio gyvenimo. Pati aktyviai, paskutiniųjų dienų žaisdama risą, ir savo dukrą Rūtą išaugino uviškoje sportinėje dvasioje. Ji o Australijos lietuvių krepšinio itinės žaidėja, ne vienus metus lio bei lauko teniso Australijos uvių čempionė. Visą laiką būdama matviškai sportinės dvasios, Onutė kada neatsisakydavo padėti jauni-, ypatingai sportininkams. Jos ir draugų meniniai pasirodymai rtininkų renginiuose būdavo patys

gražiausi ir populiariausi, tuo pačiu atnešdami jiems didelę moralinę bei materialinę paramą.

Onute, Tu buvai mums nepamainoma, nepakeičiama, nes kur Tu buvai, ten visuomet skambėdavo lietuviška daina, Tavo auksinių balso stygų taip gražiai atliekama. Ne tik Tavo balsas bet ir Tavo širdis buvo auksinė: tokia gera, tokia nuoširdi. Tu visą laiką gyvenai su jaunimu. Tu jį supratai ir jis Tau visuomet buvo taip artimas. Tu ir Tavo atminimas visada bus gyvas mumyse, Tu amžinai liksi mums jauna, miela ir brangi Onutė.

Laidotuvių pamaldos įvyko lietuvių bažnyčioje Lidcombėje, dalyvaujant dideliam skaičiui jos draugų lietuvių ir australų. Gedulingas pamaldas, labai jautrų pamokslą pasakė prelatas P. Butkus, jos draugams palydint giesmėmis. Krematoriume atsisveikinimo žodį tarė Sydnejaus Apylinkės valdybos atstovas J. Zinkus, buvusi Sydnejaus "Meno" ansamblio vadovė M. Umbražūnienė ir sporto klubo "Kovas" bei draugų vardu atsisveikinimo žodį tarė A. Laukaitis. Paskutinis atsisveikinimas buvo baigtas Lietuvos Himnu. Šermenys vyko lietuvių klube.

Tardamas paskutinį SUDIE Tau, aš reiškiu gilią užuojautą visai Tavo šeimai bei artimiesiems čia ir Lietuvoje.

Ilsėkis ramybėje.

Antanas Laukaitis

PADĖKA

Mano mylimam vyrui, Lietuvos savanoriui – kūrėjui

A. A.

ALEKSUI ZINKEVIČIUI

mirus, reiškiu širdingą padėką prelatui P. Butkui už šv. Mišias ir pamokslą, ramovėnams V. Šneideriui, P. Sakalauskui ir A. Vinevičiui palydėjusiems velionį paskutinėn kelionėn.

Dėkoju Lietuvių klubui už leidimą pasinaudoti klubo patalpomis šermenims, kaimynams dalyvavusiems laidotuvėse.

Visiems, dar kartą tariu nuoširdų ačiū.

Emilija Zinkevičienė

VIETOJ GĖLIŲ

pagerbdami

A. A.

KOSTĄ PELURYTĮ

20 dolerių aukojame "Mūsų Pastogei".

A. ir J. Mikutavičiai
A. ir S. Montvidai

VIETOJ GĖLIŲ

pagerbdami

A. A.

JUOZĄ BUKEVIČIŲ

10 dolerių aukojame Australijos Lietuvių Fondui

Stepas ir Betty Augustavičiai

ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJŲ SKELBIMAS

ARTIMAS SUSISIEKIMAS TARP KARALYSTĖS IR JOS ATSTOVŲ

Labai aišku, kad žemiškoji karalystės vaizdomaina turės artimų susisiekimų ir bendravimų su dvasiniais jos valdovais. Jie bus gimininginiai vieni su kitais kaip tėvas su vaikais ir bendraudami išvien dalyvaus dangiškoje valdžioje; bet tik dangiškoji teturės galios duoti įstatymų, žemiškieji gi įvykdys išleistuosius įstatymus. Kaip parašyta: "Iš Siono (dvasinės karalystės) išeis įstatymas, ir Viešpaties Žodis (dieviškieji nurodymai, "kunigaikščiams" tarpininkaujant) iš Jeruzalės." – Izaijo 2:3.

KARALYSTĖS ĮKŪRIMAS

"Nuo to laiko skelbiama Evangelija apie Dievo karalystę, ir kiekvienas briaunasi į ją" (Luko 16:16), priimdamas Dievo duotąjį liudijimą. Daugiau kaip per aštuoniolika šimtmečių karalystės Evangelija buvo skelbiama ir atliko savo darbą – surinkimą iš pasaulio "išrinktuosius," "nugalėtojus." Per visą tą laiką jie laukė dangiškojo Tėvo laiko, kuriuo jie bus išaukštinti, apsiausti galybe ir padaryti jo karaliais ir kunigais valdyti ir mokyti nupirktuosius žemėje, nes tikėjimu ir paklusnumu bus duota jiems proga įsigyti amžinąjį gyvenimą. Per visą tą laiką karalystės klasė kentėjo prievartą, kurią padarė jai Ismaėlio ir Ezavo klasė ir pats šetonas, šio pasaulio kunigaikštis, ir jo apakintieji tarnai. Mūsų Viešpats yra pasakęs: "dangaus karalystė kenčia prievartą, ir smarkieji sau ją grobia." (Mato 11:12) Mūsų Viešpats, karalystės Galva, kentėjo iki mirties; panašiai ir visi jo pasekėjai turėdavo nuostolių delto, kad buvo perkelti iš tamsybės valdžios į Dievo mielojo Sūnaus karalystę. – Kolosiečiams 1:13.

Pasidavimas piktųjų prievartai neįvyko delto, kad prikeltasis ir pagarbintasis mūsų Viešpats neturėjo galios ginti savo žmones, nes po prisikėlimo jis pats pasakė: "Man duota visa galia danguje ir žemėje." (Mato 28:18) Nepanaudojimas tos galybės buvo daromas Dievo paskirtu tikslu. Dangiškojo Tėvo plane buvo "paskirtas laikas" suteikimui didžios aukos už nuodėmes, ir kitas laikas įkūrimui karalystės jos galybėje ir didžioje garbėje – valdyti ir laiminti pasaulį. Tarp anų dviejų laikų buvo ilgas tarpas surinkimui ir prirengimui bažnyčios, "išrinktųjų," kurie bus draugpaveldėtojais su Kristumi karalystėje. Blogos įtakos ir nusidėjėlių pasipriešinimas buvo leistas nuvalymui, ištyrimui ir nušveitimui "pašauktųjų" karalystės klasės narių. Dievo buvo nutarta, kad kaip Galva, taip ir kūnas, kiekvienas narys, "kentėjimais" turės būti padarytas tobulas.– Žydams 5:9.

Mylį tiesą, literatūrą gausite veltui. Rašykite: P.Bačinskas, 16 Burlington St., Holland Park, Queensland 4121

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

Funerals of Distinction

17 RAILWAY PDE., FAIRFIELD, N.S.W.
Tel. 724 5408. Veikia 24 valandas per parą.

TALKOS PASKOLOS – PIGESNĖS!

Baldams, automobiliui, smulkiems reikalams...
Asmeninės, garantuotos paskolos iki $10,000

$10,000 penkiems metams kainuos tik $58 į savaitę.

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide – Sekmad. 1 – 3 val.
Melbourne – Šeštad. 10 – 2 val.
Sekmad. 1 – 3 val.
Sydney – Sekmad. 2 – 4 val.

Informacija

Aukos Mūsų Pastogei

"MŪSŲ PASTOGEI" AUKOJO

J. Poškus	S. A.	$5
P. Šulys	Qld.	$5
I. I. Petronis	Qld.	$5
J. Kauneckas	N.S.W.	$5
A. Jasaitis	N.S.W.	$5
A. Grigonis	S.A.	$5
P. Dranginis	Vic.	$20
A. Andruška	A.C.T.	$20
F. Adamonis	S.A.	$5
J. Barkus	Vic.	$5
J. Alkevičius	N.S.W.	$25

SYDNEJUJE

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMO PROGA SYDNEJUJE ALB AUKOJO

Po $20 – Iz. Jonaitis, O. ir V. Jonušai (vienas parašas neišskaitomas).

Po $10 – K. Astromskis, V. Doniela, A. Giniūnas, J. Grybas, S. Montvidas, O. Plaitienė, J. ir M. Paltanavičiai, V. Patašius, V. Petniūnienė, L. Stašionienė, J. ir V. Zablockiai (keturios pavardės neišskaitomos).

Po $5 – V. Antanaitis, R. Augustinavičienė, E. Badauskienė, D. Bartkevičienė, E. Bliokas, Prelatas P. Butkus, V. Jakštienė, V. Juzėnienė, A. Kasiulaitis, R. Kavaliauskas, M. Kavaliauskienė, O. Kavaliauskienė, E. Lašaitis, O. Leveris, P. Nagys, Z. Pauliukonis, M. Radzevičienė, A. Skeivienė, J. Šatkauskienė, J. Venclovas, A. Viliūnas, T. Vingilienė, J. Zakarauskas (dešimt pavardžių neišskaitomų, trys aukotojai nepasirašė).

Po $4 – viena neišskaitoma pavardė.

Po $2 – E. Mensonas, B. Žalys, (viena pavardė neišskaitoma).

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie savo auka parėmė Apylinkės, Krašto valdybos ir PLB veiklą.

Sydnejaus Apylinkės valdyba

MELBOURNE

Melbourno Lietuvių klubo valdyba praneša, kad 1988 metų spalio mėn. 8 dieną, 3.30 val. po pietų Melbourno Lietuvių klube yra šaukiamas metinis klubo narių susirinkimas, kurio kvorumą, pagal valdybos nutarimą, sudarytų bent 30 dalyvaujančių susirinkime narių. Susirinkimo programa yra sekanti: 1. Susirinkimo atidarymas ir prezidiumo sudarymas. 2. Mirusių Melbourno Lietuvių klubo narių pagerbimas tylos minute. 3. Mandatų komisijos sudarymas ir patvirtinimas. 4. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas ir jo patvirtinimas. 5. Klubo valdybos pranešimai – pirmininko, iždininko, revizijos komisijos. 6. Klausimai ir atsakymai dėl padarytų pranešimų. 7. Valdybos narių rinkimų rezultatų paskelbimas. 8. Revizijos komisijos patvirtinimas. 9. Sumanymai ir klausimai. 10. Uždarymas.

Klubo metiniame susirinkime gali balsuoti ir būti renkamais tik apsimokėję nario mokestį nariai. Naujiems valdybos nariams anketas galima gauti bare pas Anuprą Rakštelį laike baro darbo valandų.

Lietuvių klubo namai yra visų lietuviškų organizacijų ir mūsų Bendruomenės pastogė. Todėl, prašome visus aktyviai dalyvauti klubo reikalų sprendime per ateinantį susirinkimą.

Melbourno Lietuvių klubo valdyba

"Talka" PRANEŠIMAS

Visuotinis metinis Lietuvių kredito koperatyvo "Talka" narių susirinkimas įvyks spalio mėnesio 1 dieną, Melbourne Lietuvių namuose, 44 – 50 Errol Sreet, North Melbourne, 2.30 val.

Kviečiame dalyvauti narius ir visus suinteresuotus "Talkos" veikla. Apsilankę susirinkime, išgirsite ataskaitinius pranešimus, suprasite visapusišką naudą naudojantis "Talkos" patarnavimais bei panorėsite tapti jos nariais.

Senovinių Lietuvių liaudies dainų pynę

"VAKARONĖ TĖVIŠKĖJE"

Sydnejaus Lietuvių klube, Bankstowne, spalio mėnesio 9 dieną, 3 val. po pietų ruošia "Sutartinės" moterys.

Įėjimas 5 doleriai. Jaunimui ir vaikams veltui.

Kviečiame apsilankyti visus, ypatingai jaunimą, kuriam vakaronėje bus gera proga išgirsti senąsias lietuvių liaudies dainas.

Spalio mėnesio 15 dieną, šeštadienį, Lietuvių Sodyboje Engadinėje ruošiama

"ATVIRA POPIETĖ"

Popietėje veiks tautinių meno dirbinių, tautinių rūbų ir gintaro dirbinių paroda. Šoks vyresniųjų tautinių šokių grupė ir dainuos "Sutartinė".

Kviečiame visus tautiečius kuo gausiau apsilankyti šioje popietėje. Popietės pradžia 12 valandą.

Sydnejaus Lietuvių Moterų Draugijos valdyba

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16 - 18 EAST TERRACE, BANKSTOWN. Tel. 708 1414.

S M O R G A S B O R D

Kiekvieną TREČIADIENĮ nuo 6 iki 8 val. po pietų.
Karštas patiekalas ir šalti užkandžiai. Kaina 5 doleriai.

Šių metų spalio mėnesio 2 dieną, sekmadienį, 3 val. po pietų įvyks Lietuvių klubo narių

METINIS SUSIRINKIMAS

Kviečiame visus klubo narius gausiai dalyvauti.

Spalio 9 dieną, 3 val. po pietų

VAKARONĘ TĖVIŠKĖJE

ruošia "Sutartinės". Įėjimas 5 doleriai. Jaunimui ir vaikams veltui.

Lithuanian Friendly Society

Lietuvių Draugijos metinis susirinkimas įvyks spalio mėnesio 16 dieną, sekmadienį, 2.30 val. po pietų Lietuvių namuose. Darbotvarkėje: 1. Pereito metinio susirinkimo protokolo skaitymas. 2. Valdybos pranešimai. 3. Revizijos pranešimas. 4. Rinkimai. 5. Klausimai ir sumanymai.

J. Patrašiūnui pasitraukiant iš valdybos, renkamas naujas valdybos narys. Kandidatus į valdybos narius, prašome siūlyti raštu. Pasiūlymas turi būti pasirašytas dviejų narių ir sutikimo kandidato. Pasiūlymas valdybai turi būti pristatytas ne vėliau, kaip 7 dienos prieš susirinkimą, t. y. ne vėliau, kaip iki spalio mėnesio 9 dienos.

Balsavimo teisės perleidimo anketos gaunamos iš valdybos narių ir turi būti grąžintos valdybai iki spalio mėnesio 9 dienos.

Tuo pačiu pranešame įvykusios loterijos prizų laimėtojus. C. Lambley iš Newcomb laimėjo I prizą, bilieto Nr. 0105. P. Krutulis iš Claremont laimėjo II prizą, bilieto Nr.2508. dr.G. [illegible] laimėjo III prizą, bilieto Nr.1891.

Lietuvių Draugijos valdyba

IEŠKO

Ona Stankevičienė gyvenati Lietuvoje – Lithuania, Prienai 234340, Tarybų g-vė 31-47, ieško Aldonos Rutkauskas.

•

Agnė Pažeraitė gyvenanti Lietuvoje – Lithuania, Kaunas 233000, Mickevičiaus g-vė 46-1, ieško pusbrolio Leono Kazlausko gimusio 1923 metais, motina Daugėlienė gyvena Argentinoje. Leonas Kazlauskas iš Lietuvos išvyko 1944 metais iš Tvarkiškių kaimo, Garliavos valsčiuje, Kauno apskrityje.

CANBERROS LIETUVIŲ – AUSTRALŲ KLUBAS IEŠKO KLUBO VEDĖJO – JOS

Klubui reikalingas vedėjas. Tai yra pastovus darbas prižiūrėti sėkmingai veikiantį klubą su virš 1000 narių. Asmuo norintis šio darbo turi laisvai naudotis anglų kalba, mokėti elgtis su žmonėmis, prižiūrėti tarnautojus, užsakinėti prekes ir t. t.

Atsakingas klubo komitetui už visą klubo prekybinę ir kitą veiklą. Alga 30.000 dolerių, pagalba su butu ir pensijos (supernnuation) galimumai. Norima, kad šioms pareigoms paskirtas asmuo, galėtų pradėti jas eiti kaip galima greičiau.

Norintieji dirbti šiose pareigose prašomi kreiptis raštu, pateikiant detales apie darbo patyrimą šioje srityje ir rekomendacijas, ne vėliau, kaip iki spalio mėnesio 31 dienos šiuo adresu:

CANBERRA LITHUANIAN-AUSTRALIAN CLUB Inc.

64 WATTLE STREET, LYNEHAM, A.C.T. 2602
Telephone: 49 1801
P.O. Box 19, Lyneham, A.C.T. 2602

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd. Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga
Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 2200
Redaktorius V. Augustinavičius Telefonas (02) 7903233 Administracijos telefonas (02) 682 - 6628
Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Prenumerata metams $25 Užsienyje paprastu paštu $30 N. Zelandijoje oro paštu $40 Užsienyje oro paštu $55